

4. Ogólnopolska Konferencja Osuwiskowa O!SUWISKO Bystra, 14–17.04.2026 r.

W dniach 14–17 kwietnia 2026 r. w Bystrej k. Bielska-Białej pod patronatem honorowym Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Infrastruktury i Ministra Energii odbyła się 4. Ogólnopolska Konferencja Osuwiskowa O!SUWISKO organizowana przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). Wydarzenie zgromadziło 315 uczestników, w tym przedstawicieli ministerstw, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), organów administracji państwowej i samorządowej, firm geologicznych oraz środowisk naukowych geologów, geologów inżynierskich, kartografów, geofizyków i geodetów, którzy w swojej działalności zawodowej lub badawczej zajmują się geozagrożeniami. Podczas obrad wygłoszono 52 referaty oraz zaprezentowano 21 posterów. Konferencja została zorganizowana w ramach projektu System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) i sfinansowana głównie ze środków NFOŚiGW. Zrealizowanie tak dużego przedsięwzięcia nie byłoby możliwe bez wsparcia sponsorów. Wśród nich znalazły się takie firmy jak: *Aarsleff* z Warszawy, *Geocore* z Krakowa, Zakład Usług Geologicznych *Geotech* Sp. z o.o. z Rzeszowa, *Laser-3D.pl* z Krakowa, *Ischebeck TITAN* z Krakowa i *PolSERVICE GEO* Sp. z o.o. z Warszawy. Szczegółowe informacje na temat wydarzenia, w tym zeszyt abstraktów oraz galeria zdjęć, są dostępne na stronie <https://konferencje.pgi.gov.pl/pl/osuwiska/2026/up/osuwiska-2026.html>. Na konferencję został przygotowany specjalny numer *Przeglądu Geologicznego* (3/2026), w całości poświęcony tematyce osuwiskowej, jest on dostępny na stronie <https://www.pgi.gov.pl/oferta-inst/wydawnictwa/czasopisma/przeglad-geologiczny/16936-przeglad-geologiczny-2026-03-tom-74.html>

Pierwszy dzień konferencji poświęcono jubileuszowi 20-lecia SOPO. Wydarzenie rozpoczął film przedstawiający genezę i założenia projektu oraz jego ewolucję w poszczególnych etapach (<https://www.youtube.com/watch?v=C70gfzO4-kE>). Konferencję oficjalnie otworzył prof. Krzysztof Szamałek, dyrektor PIG-PIB, który na wstępie złożył słowa uznania dla pracowników państwowej służby geologicznej: *Szanowni Państwo, za chwilę powitam gości honorowych obecnych na naszej konferencji, ale w tym momencie chciałbym choć kilka słów powiedzieć do Państwa. Po pierwsze, bohaterowie są na sali. Bohaterowie tych wszystkich wydarzeń, które są związane z procesami geologicznymi i ich służbą. Ten film ewidentnie to dowiódł, że wypełnianie misji państwowej służby geologicznej jest bardzo trudnym, odpowiedzialnym zadaniem. Państwo obecni na tej sali przez tyle lat wypełniacie to w stopniu znakomitym, zasługującym na wsparcie i podkreślenie* – mówił.

Po powitaniu gości głos zabrał prof. Krzysztof Galos, podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny geolog kraju. *Te dwadzieścia lat działania i rozwijania Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO pozwala na ocenę istotności i skuteczności jego działania. Na pewno należy ocenić to jako sukces, jako przykład skutecznego i wysoce przydatnego działania PIG-PIB jako państwowej służby geologicznej* – ocenił.

W swoim przemówieniu Krzysztof Galos podkreślił znaczenie ścisłej współpracy pomiędzy PIG-PIB, ówczesnym

Ministerstwem Środowiska i NFOŚiGW oraz właściwych działań legislacyjnych podczas tworzenia SOPO. Wskazał on również kluczowe osiągnięcia 20 lat funkcjonowania projektu, konieczność jego dalszego rozwoju w kontekście postępu technologicznego i zmian klimatycznych, a także wyzwania dotyczące innego obszaru zagrożeń geologicznych, jakimi są procesy zapadliskowe, szczególnie na terenach pogórnich. *Ten obszar także wymaga odpowiednio zaplanowanych, długofalowych działań realizowanych przez państwową służbę geologiczną* – mówił.

Tematyka sesji referatowych pierwszego dnia konferencji dotyczyła głównie doświadczeń 20 lat SOPO. W swojej prezentacji jubileuszowej dr Tomasz Wojciechowski, kierownik Centrum Geozagrożeń m.in. zarysował wieloletnie doświadczenia i kształtowanie się poglądów geologów PIG-PIB w badaniach osuwisk jeszcze przed SOPO oraz przedstawił jak te poglądy ewoluowały w trakcie trwania projektu. Omówił on również skalę zagrożenia osuwiskowego w Polsce. *Za nami 20 lat Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej, mówiliśmy o liczbach, że mamy zinventaryzowanych 96 206 osuwisk [...] natomiast czy to jest jakaś liczba wielka, mała, czy to jest istotne? Nie. Nie jest istotne, że mamy prawie 100 000 osuwisk, natomiast bardzo ważne jest jaką one powierzchnię zajmują, bo to powierzchnię zagospodarujemy, nie liczbę osuwisk* – podkreślił.

Summaryczna powierzchnia rozpoznanych jak dotąd osuwisk wynosi 1675,5 km², co mniej więcej odpowiada łącznej powierzchni miast Warszawy, Krakowa, Szczecina, Łodzi i Poznania. Na osuwiskach znajduje się 56 887 budynków, z czego 34 326 mieszkalnych. Budynki te są zlokalizowane na 9735 osuwiskach. Na rozpoznanych osuwiskach mieszka 83 696 osób, przechodzi przez nie 6775 km dróg i 909 km linii elektroenergetycznych. Liczby te pokazują wymierne problemy, z jakimi mamy do czynienia na osuwiskach.

Szczególnym momentem podczas tej prezentacji było uhonorowanie osób, dzięki którym rozpoczął się projekt SOPO. Z rąk Krzysztofa Galosa szczególne podziękowania otrzymali Krzysztof Szamałek, emerytowani i obecni pracownicy PIG-PIB: dr Wojciech Rączkowski, dr Teresa Mrozek, prof. Antoni Wójcik, dr Dariusz Grabowski, dr Piotr Nescieruk, oraz Beata Kuś z NFOŚiGW (ryc. 1). Nie mogło zabraknąć również wspomnienia pierwszej inicjatorce projektu – pani doc. dr Danuty Poprawy, wieloletniej dyrektorki Oddziału Karpackiego PIG-PIB w Krakowie.

Pierwszego dnia konferencji wygłoszono również inne referaty związane z jubileuszem SOPO: Paweł Marciniak, kierownik projektu, przedstawił podsumowanie III etapu, dr Marcin Wódka opowiedział o wykorzystaniu doświadczeń SOPO w badaniu zapadlisk, dr inż. Maria Przyłucka zaprezentowała problematykę osuwisk w kontekście współpracy międzynarodowej, a dr Zbigniew Perski nakreślił wizję badań zagrożeń geologicznych w przyszłości (ryc. 2).

Podczas dwóch kolejnych dni konferencji poruszono szeroki zakres tematów. Prezentowane były zagadnienia dotyczące nowoczesnych metod monitorowania osuwisk, wykorzystania technik geofizycznych w rozpoznawaniu osuwisk, monitoringu geodynamicznego Polski, parametryzacji osuwisk i analiz stateczności stoku, uwarunkowań

Ryc. 1. Zasłużeni dla SOPO. Na zdjęciu od prawej: Krzysztof Galos, Krzysztof Szamałek, Dariusz Grabowski, Piotr Nescieruk, Wojciech Rączkowski, Teresa Mrozek, Antoni Wójcik, Beata Kuś, Tomasz Wojciechowski. Fot. M. Kułak

Ryc. 2. Zbigniew Perski w trakcie prezentacji pt. *Geozagrożenia – wyzwania przyszłości*. Fot. M. Kułak

występowania i rozwoju osuwisk na wybranych przykładach, zagrożeń osuwiskowych w górnictwie, wykorzystania metod sztucznej inteligencji do badań osuwisk, dynamiki zapadlisk w rejonie Trzebini i Olkusza, dokumentowania i zabezpieczanie osuwisk, a także luk prawnych dotyczących geozagrożeń z propozycjami zmian legislacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszył się panel szkoleń praktycznych z nowej wersji aplikacji SOPO, w którym wzięło udział ponad 40 osób. Podczas warsztatów uczestnicy mogli poznać zarówno podstawowe, jak i bardziej zaawansowane funkcje nowej wersji aplikacji.

Nowością tegorocznej edycji były trzy interaktywne konkursy dla uczestników. Dotyczyły one podstawowych informacji o projekcie SOPO, zagadnień osuwiskowych w polskim prawie oraz wiedzy o Bystrej i jej najbliższej okolicy. Oprócz tego przeprowadzono konkurs na najlepszą prezentację i najlepszy poster, a osoby biorące udział w głosowaniu mogły dodatkowo wygrać nagrody w loterii. Za najlepsze wystąpienia uznano prezentację dr. inż. Roberta Kaczmarczyka i dr. inż. Jakuba Czurczaka pt. *Parametry wytrzymałościowe gruntów i ich wpływ na wyniki analiz*

stateczności (I miejsce) oraz Tomasza Bardela pt. *Rola czynników antropogenicznych w powstawaniu osuwisk* (II miejsce). Za najlepsze postery zostały uznane: *Analiza możliwości wykorzystania metod geofizycznych w uszczegółowieniu budowy geologicznej osuwisk* autorstwa Łukasza Stoleckiego, Adama Baranowskiego i Jerzego Kłosińskiego z firmy GeoSpectrum Sp. z o. o. (I miejsce) oraz *Wsluchując się w prelude osuwiska. Od pierwszych sygnałów deformacji do prognozy momentu aktywacji ruchu i zniszczenia zbocza* autorstwa prof. Marka Cały i dr inż. Joanny Jakóbczyk (II miejsce) z Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Gratulujemy laureatom!

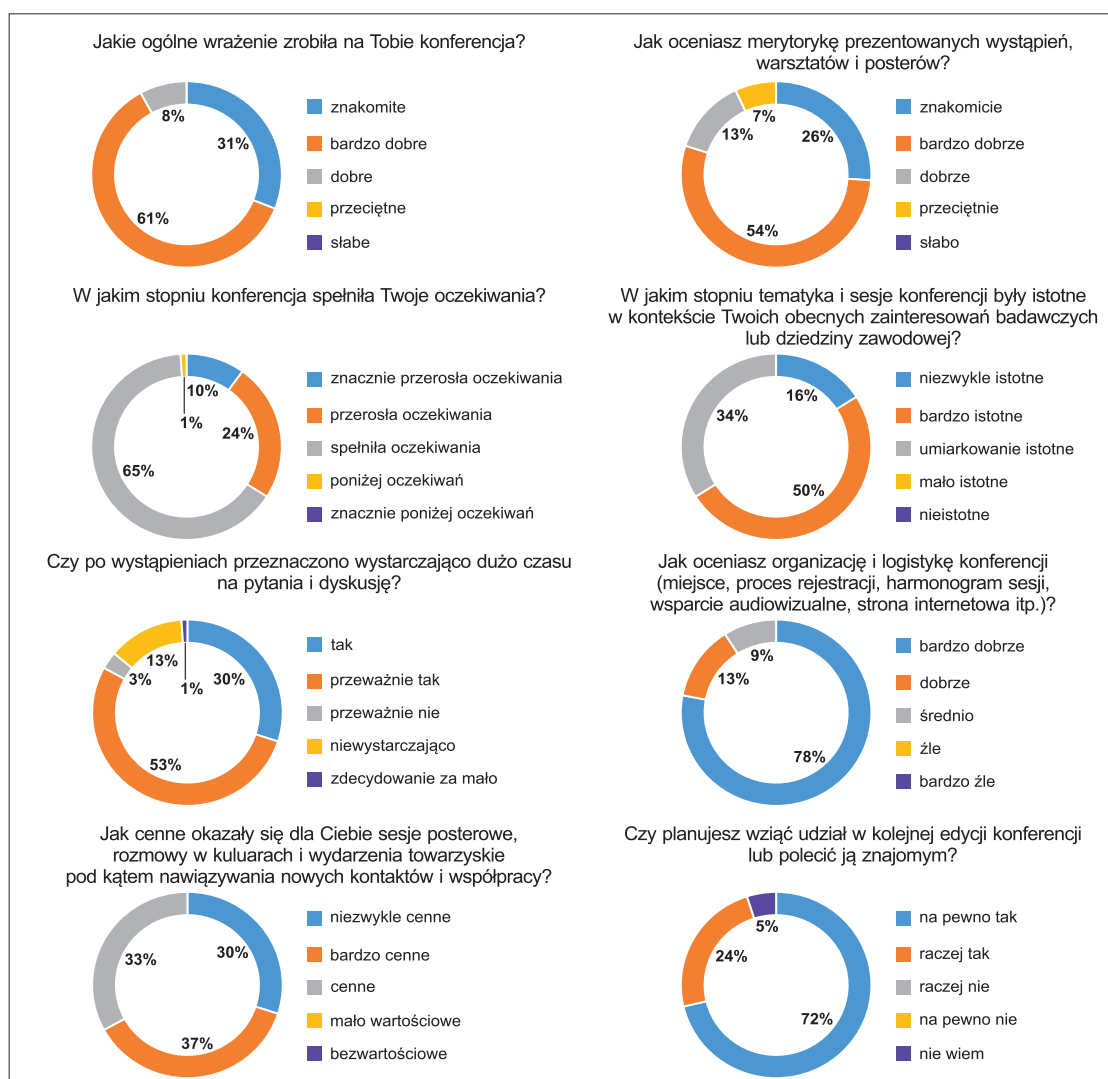
Obrady plenarne zakończyły się trzeciego dnia konferencji. Konferencję podsumowała i zakończyła dr Olimpia Kozłowska, zastępca dyrektora ds. państwowej służby geologicznej. Podkreśliła ona rolę koniecznej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zajmującymi się zagrożeniami geologicznymi, wskazując, że jest to klucz do redukcji ryzyka w Polsce. Podniosła ona również dużą rolę projektu SOPO i złożyła podziękowania wszystkim uczestnikom obrad oraz pogratulowała organizatorom konferencji.

Ostatniego, czwartego dnia konferencji odbyła się sesja terenowa, w której wzięło udział blisko 100 uczestników (ryc. 3). W trakcie wycieczki omówiono wybrane osuwiska w rejonie szczytów Klimczoka i Szyndzielni w Beskidzie Śląskim. Prelegenci zwrócili uwagę na zróżnicowane typy osuwisk występujące w tych samych utworach litologicznych oraz pokazali przykłady jaskiń o genezie osuwiskowej.

O sukcesie konferencji świadczą wyniki ankiety, w której wzięło udział 87 uczestników. Ankietowani odpowiadali na 8 pytań zamkniętych i 2 otwarte. Na rycinie 4 przedstawiono wyniki odpowiedzi dla pytań zamkniętych. Spośród pytań otwartych jako najcenniejsze i najbardziej inspirujące aspekty konferencji uczestnicy wskazywali najczęściej wystąpienia dotyczące monitoringu, mechaniki gruntów i zabezpieczania osuwisk, rozmowy kulturalne i możliwość wymiany doświadczeń oraz nawiązywania nowych kontaktów, szkolenia z aplikacji SOPO oraz wyciecz-

Ryc. 3. Uczestnicy konferencji na szczycie Klimczoka. Fot. K. Górka

Ryc. 4. Wyniki ankiety konferencyjnej

kę terenową. Z kolei na pytanie co można ulepszyć w przyszłych edycjach konferencji, oprócz sugestii i uwag natury organizacyjnej, najczęściej głosów odnosiło się do zwiększenia liczby referatów dotyczących badań laboratoryjnych, parametryzacji osuwisk i ich stabilizacji na prak-

tycznych przykładach. Zapraszamy więc już teraz do aktywnego udziału w kolejnych edycjach Ogólnopolskiej Konferencji Osuwiskowej O!SUWISKO.

Sylwester Kamieniarz